

گروه گردشگری - الیس کادی - جزیره‌ی دیه‌گو گارسیا در اقیانوس هند قرار گرفته است؛ حدود ۱۶۰۰ کیلومتر از نزدیک‌ترین خشکی فاصله دارد،

یکی از دورافتاده‌ترین جزایر دنیا است. هیچ پرواز تجاری به این جزیره انجام نمی‌شود و سفر دریایی به آن نیز آسان نیست -مجموعه‌های کشتیرانی تنها برای جزایر بیرونی مجمع‌الجزایر صادر می‌شود و آن هم صرفاً برای عبور امن از اقیانوس هند. به گزارش روزنامه دریایی اقتصادسرآمد، ورود به این جزیره نیازمند مجوزی است که تنها به افرادی داده می‌شود که با تاسیسات نظامی یا مقامات بریتانیایی اداره‌کننده منطقه مرتبط باشند. روزنامه‌نگاران از دیرباز از ورود به این جزیره منع شده‌اند.

بهشتی بکر و دورافتاده با مناظری سرسبز و سواحل شنی سفید، که آب‌های آبی شفاف و زلالی آن را احاطه کرده‌اند. اما این جزیره مقصدی برای گردشگران نیست. در واقع، ورود به آن برای اغلب غیرنظامیان ممنوع است و محل یک پایگاه نظامی فوق‌سری بریتانیا و ایالات متحده است که سال‌هاست در هاله‌ای از ابهام و رمز و راز قرار دارد.

این جزیره از لندن اداره می‌شود و موضوع مناقشه‌ای طولانی بین بریتانیا و کشور موریس بوده و در هفته‌های اخیر مذاکرات در این باره در جریان بوده است.

بریتانیا اوایل اکتبر اعلام کرد که پس از بیش از نیم قرن از حق حاکمیت بر این مجموعه جزایر دور افتاده اما از نظر استراتژیک مهم در اقیانوس هند صرف نظر می‌کند. طبق این توافق، بریتانیا جزایر چاگوس را در اقدامی تاریخی به موریس تحویل می‌دهد. این شامل جزیره مرجانی استوایی دیه‌گو گارسیا است که توسط دولت ایالات متحده به عنوان پایگاه نظامی برای کشتی‌های نیروی دریایی و هواپیماهای بمب افکن دوربرد خود استفاده می‌شود.

اوایل این ماه، بی‌بی‌سی توانست دسترسی بی‌سابقه‌ای به این جزیره پیدا کند.

یک شب که به اتاقم در دیه‌گو گارسیا بازگشتم یک مامور امنیتی خصوصی با شوخی گفت «این دشمن است» و به نام من اشاره کرد که با رنگ زرد در فهرستی که او در دست داشت مشخص شده بود.

بی‌بی‌سی ماه‌ها تلاش کرده بود تا به این جزیره، که بزرگ‌ترین جزیره مجمع‌الجزایر چاگوس است، دسترسی پیدا کند.

ما قصد داشتیم دادگاه پرونده تاریخی مربوط به رفتار با تاملیل‌های سریلانکایی را پوشش دهیم که اولین کسانی بودند که در این جزیره درخواست پناهندگی دادند و سه سال است در آنجا گیر افتاده‌اند. مبارزات قانونی پیچیده‌ای در مورد سرنوشت آن‌ها در جریان بوده و به زودی حکمی صادر می‌شود که مشخص می‌کند که آیا بازداشت این افراد غیرقانونی است یا نه.

تا آن لحظه، ما تنها می‌توانستیم این ماجرا را از راه دور پوشش دهیم.

وکلا‌ی دولت بریتانیا تلاش کردند تا با یک چالش حقوقی از حضور بی‌بی‌سی در جلسه دادگاه جلوگیری کنند و حتی پس از صدور مجوز از جانب دادگاه عالی منطقه، ایالات متحده مخالفت کرد و اعلام کرد که از تامین غذا، حمل و نقل و محل اقامت برای افرادی که قصد دارند به این جزیره بیایند، از جمله قاضی و وکلان خودداری می‌کند.

مکاتباتی که تابستان امسال بین دو دولت انجام شده و بی‌بی‌سی آن‌ها را مشاهده کرده، حاکی از نگرانی شدید هر دو کشور در مورد حضور رسانه‌ها در دیه‌گو گارسیا است.

در یکی از یادداشت‌های ارسالی از سوی دولت آمریکا به مقام‌های بریتانیا آمده است: «همان‌طور که پیش تر هم بحث شد، ایالات متحده با موضع دولت اعلی حضرت موافق است که بهتر است اعضای رسانه‌ها به صورت مجازی از لندن در این دادگاه حضور داشته باشند تا خطرات احتمالی برای امنیت این تاسیسات به حداقل برسد.»

وقتی بالاخره اجازه اقامت پنج روزه در جزیره به من داده شد،

این مجوز با محدودیت‌های سختگیرانه‌ای همراه بود. این

محدودیت‌ها تنها به پوشش دادگاه مربوط نمی‌شدند. آن‌ها شامل رفت‌وآمد من در جزیره و حتی ممنوعیت گزارش درباره خود این محدودیت‌ها نیز بودند.

درخواست‌های من برای ایجاد تغییرات جزئی در مجوز از سوی مقامات بریتانیا و آمریکا رد شد.

نیروهای شرکت امنیتی جی‌اِس (G٤S) به این منطقه اعزام شدند تا از بی‌بی‌سی و کلابی که برای شرکت در جلسه دادگاه به آنجا پرواز کرده بودند، محافظت کنند.

وقتی با هواپیما به جزیره نزدیک می‌شوید، درختان نارگیل و پوشش گیاهی انبوه در سراسر جزیره ٤٤ کیلومتر مربعی که شبیه ردپا است، دیده می‌شوند و میان آن‌ها سازه‌های نظامی سفید رنگ به چشم می‌خورند.

دیه‌گو گارسیا یکی از حدود ۶۰ جزیره‌ای است که مجمع‌الجزایر چاگوس یا «قلمرو اقیانوس هند بریتانیا» را تشکیل می‌دهند. این جزایر آخرین مستعمرات بریتانیا بودند که در سال ۱۹۶۵ با جدا کردن آن‌ها از موریس ایجاد شدند. این جزیره تقریباً در نیمه‌راه بین شرق آفریقا و اندونزی واقع است. هنگام نشستن روی بان‌د در کنار هواپیماهای نظامی خاکستری، تابلویی روی یک آشپانه دیده می‌شود که نوشته: «دیه‌گو گارسیا. ردپای آزادی» و در بالای آن تصاویر پرچم‌های آمریکا و بریتانیا قرار دارد.

این اولین مورد از ارجاعات فراوان به آزادی در تابلوهای جزیره است که اشعاره‌ای به پایگاه نظامی بریتانیا و ایالات متحده دارد که از اوایل دهه ۱۹۷۰ در اینجا وجود دارد.

در سال ۱۹۶۶، جزیره طبق توافقی به مدت ۵۰ سال به آمریکا اجاره داده شد که این اجاره با امکان تمدید به مدت ۲۰ سال دیگر همراه بود. این توافق تمدید شده و قرار است در سال ۲۰۳۶ به پایان برسد.

در ترمینال، دری با طرح پرچم بریتانیا و دیوارهایی به چشم می‌خورند که با تصاویر شخصیت‌های برجسته بریتانیایی مانند وینستون چرچیل تزئین شده‌اند.

در خود جزیره، خودروهای پلیس بریتانیا را دیدم و یک باشگاه شبانه به نام «پریت کلاب» با لوگوی بولدگاز. از خیابان‌هایی با نام‌های «بریتانیا وی» و «چرچیل رود» عبور می‌کنیم.

اما خودروها مانند آمریکا در سمت راست حرکت می‌کنند و ما با یک اتوبوس زرد رنگ که شبیه اتوبوس‌های مدرسه‌های آمریکاست، جابه‌جا می‌شویم.

دلار آمریکا به‌عنوان ارز رایج پذیرفته شده و پریزهای برق آمریکایی هستند. غذایی که در طول اقامتمان به ما داده شد شامل «تتر تاتس» - یک نوع مسیب‌زمینی سرخ‌شده معروف آمریکایی - و بیسکویت‌هایی مشابه اسکون‌های بریتانیایی بود.

اگرچه اداره این منطقه از لندن صورت می‌گیرد، اما بیشتر کارکنان و منابع آن تحت نظارت ایالات متحده قرار دارند.

در جریان تلاش بی‌بی‌سی برای دسترسی به جزیره، مقام‌های بریتانیا سوال‌ها را به کارکنان آمریکایی ارجاع می‌دادند. وقتی تابستان امسال آمریکا مانع برگزاری جلسه استماع دادگاه در دیه‌گو گارسیا شد، یک مقام ارشد وزارت دفاع بریتانیا گفت که بریتانیا «قادر به فراهم کردن دسترسی نبود».

او در ایمیلی به یکی از همکارانش در وزارت خارجه نوشت: «ارزیابی امنیتی ایالات متحده محرمانه است ... [آن‌ها] نشان داده‌اند که کنترل‌های بسیار سخت‌گیرانه‌ای را در نظر

گرفته‌اند.»

کمیسر موقت «قلمرو اقیانوس هند بریتانیا» گفته است که نمی‌تواند مقام‌های آمریکایی را مجبور به اعطای دسترسی به بخش‌هایی از تاسیسات نظامی کند که طبق توافق بریتانیا-آمریکا توسط آمریکا ساخته شده؛ حتی اگر این منطقه تحت حاکمیت و قلمرو بریتانیا باشد.

در سال‌های اخیر، این منطقه برای بریتانیا ده‌ها میلیون پوند هزینه داشته است و بخش عمده‌ای از این هزینه‌ها تحت عنوان «هزینه‌های مهاجران» دسته‌بندی شده است. در مکاتباتی که بی‌بی‌سی بین مقام‌های وزارت خارجه بریتانیا در ماه ژوئیه درباره تأمیل‌های سریلانکایی به دست آورده، هشدار داده شده که «هزینه‌ها رو به افزایش است و آخرین پیش‌بینی نشان

«بریتانیا اوایل اکتبر اعلام کرد که پس از بیش از نیم قرن از حق حاکمیت بر جزایر دور افتاده اما از نظر استراتژیک مهم در اقیانوس هند صرف نظر می‌کند. طبق این توافق، بریتانیا جزایر چاگوس را در اقدامی تاریخی به موریس تحویل می‌دهد. این شامل جزیره مرجانی استوایی دیه‌گو گارسیا است که توسط دولت ایالات متحده به عنوان پایگاه نظامی برای کشتی‌های نیروی دریایی و هواپیماهای بمب افکن دوربرد خود استفاده می‌شود.

می‌دهد که این رقم به ۵۰ میلیون پوند در سال خواهد رسید». فضای جزیره آرام به نظر می‌رسد. سربازان و پیمانکاران با دوچرخه از کنار من عبور می‌کنند و افرادی را می‌بینم که در آفتاب بعدازظهر تنیس بازی می‌کنند و مشغول به موج‌سواری نارگیلی است. کارکنان نظامی درباره خطرات کوسه‌ها در

حرکات را زیر نظر دارند.

جزیره از زیبایی طبیعی خیره‌کننده‌ای برخوردار است؛ از پوشش گیاهی سرسبز گرفته تا سواحل سفید بکر. همچنین اینجا زیستگاه بزرگ‌ترین بندپای زمینی جهان، خرچنگ نارگیلی است. کارکنان نظامی درباره خطرات کوسه‌ها در

گزارشی از جزیره ناشناخته در اقیانوس هند؛

«روزنامه دریایی سرآمد» باز نشر می‌کند

ورود ممنوع به جزیره‌ی

استوایی دیه‌گو گارسیا

مناقشه بریتانیا و موریس بر سر جزیره بکر و رموز

آب‌های اطراف هشدار می‌دهند.

در وب‌سایت «قلمرو اقیانوس هند بریتانیا» با افتخار نوشته شده است که این منطقه دارای «بیشترین تنوع زیستی دریایی در بریتانیا و سرزمین‌های فرادریایی بریتانیا است، و تمیزترین دریاها و سالم‌ترین سامانه‌های زیستی صخره‌ای مرجانی جهان را دارد».

اما نشانه‌هایی نیز به چشم می‌خورد که به گذشته دردناک این جزیره اشاره می‌کند.

وقتی بریتانیا کنترل جزایر چاگوس را - که جنوبی‌ترین آن دیه‌گو گارسیا است - از مستعمره سابق خود موریس گرفت، به سرعت بیش از هزار نفری را که در آنجا ساکن بودند، برای ساخت پایگاه نظامی اخراج کرد. مردم این جزایر، که از نوادگان بردگانی بودند که از ماداگاسکار و موزامبیک در دوره حکمرانی فرانسوی‌ها و انگلیسی‌ها آورده شده بودند، طی قرن‌ها زبان، موسیقی و فرهنگ خاص خود را پدید آورده بودند.

من از یک مزرعه قدیمی در شرق دیه‌گو گارسیا بازدید کردم که اکنون ساختمان‌های ویرانه‌شده‌ای در آنجا وجود دارند. بیرون از خانه بزرگ مدیر مزرعه، تابلویی قرار دارد که بر روی آن نوشته شده: «خطر: سازه نایمن. ورود ممنوع. به دستور نماینده بریتانیا».

یک خرچنگ بزرگ از در یک مهمان‌خانه متروکه بالا می‌رود. در همان منطقه، کلیسایی است که تابلویی به زبان فرانسوی در زیر صلیب آن نصب شده و روی آن نوشته شده: «بیابید برای برادران و خواهران چاگوسی خود دعا کنیم». الاغ‌های وحشی هنوز در این منطقه پرسه می‌زنند؛ بازمانده‌هایی از جامعه‌ای که

نزدیک به دو قرن در اینجا حضور داشتند. دیوید واین، نویسنده کتاب «جزیره شرم: تاریخچه پنهانی پایگاه نظامی آمریکا در دیه‌گو گارسیا»، این الاغ‌ها را به عنوان یادآور «شیخ‌وار» جامعه‌ای که در آنجا بود توصیف می‌کند.

ادامه دارد....

بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی

بدون شرح...

فریبا عزیز ی - اقتصاد سرآمد